

POSTANOWIENIE

19 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 19 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa S.W.

przeciwko O.W.

o ustanowienie rozdzielności małżeńskiej,

na skutek skargi kasacyjnej S.W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z 22 sierpnia 2024 r., VI Ca 632/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 22 sierpnia 2024 r., Sąd Okręgowy w Częstochowie, w sprawie z powództwa S.W. przeciwko O.W., o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Lublińcu z 19 kwietnia 2024 r., oddalił apelację (pkt 1) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt 2).

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiodła strona powodowa, zaskarżając wyrok w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy

wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

7. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

8. W przedmiotowej sprawie skarżący sformułował zagadnienia prawne, które jednak nie spełniają kryteriów opisanych powyżej. Należy podkreślić, że wskazanie w art. 52 § 2 k.r.o., iż wyjątkowym wypadkiem uzasadniającym możliwość ustanowienia rozdzielności majątkowej z dniem wcześniejszym niż wytoczenie powództwa jest okoliczność, że małżonkowie żyli w rozłączeniu, nie oznacza, iż w każdym przypadku życia w rozłączeniu sąd ma obowiązek ustanowienia rozdzielności majątkowej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, lecz jedynie możliwość ustanowienia tej rozdzielności w takiej sytuacji (postanowienie SN z 20 sierpnia 2025 r., I CSK 404/25). Przy ustalaniu i wykładni ważnych powodów w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. należy się bowiem koncentrować na sferze stosunków prawno-majątkowych małżonków (postanowienie SN z 30 grudnia 2024 r., I CSK 3057/23). Ustanowienie przez sąd

rozdzielności majątkowej między małżonkami, którzy pozostawali we wspólności ustawowej lub umownej, z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, jest dopuszczalne w zasadzie tylko wtedy, gdy z powodu separacji faktycznej (życia w rozłączeniu) niemożliwe było już w tym dniu współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym (postanowienie SN z 27 września 2024 r., I CSK 4245/23).

Powyższe przykłady postanowień Sądu Najwyższego są kontynuacją ugruntowanych poglądów orzeczniczych i doktrynalnych. W kontekście treści skonstruowanych przez skarżącego zagadnień prawnych należy wskazać, że przyjęta linia orzecznicza umożliwia wyjaśnienie zgłoszonych przez skarżącego problemów. Nie są to więc zagadnienia nowe, których wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.).

11. Oddaleniu podlegał wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. Zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek, dotyczący kosztów postępowania, został powiązany jedynie z wnioskiem o oddalenie skargi kasacyjnej (zob. orzeczenie SN z dnia 15 listopada 1934 r., C II 1677/34, Zb. Urz. 1935 r. poz. 204; postanowienia SN: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01, z dnia 29 maja 2009 r., V CSK 37/09, z dnia 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12).

[SOP]

